

Ενίσχυση της Συνέργειας του LIFE με άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία

3η Έκθεση αναφοράς για την Δράση A.11 – Αύγουστος 2019

Greek LIFE Task Force

Συνοπτική Περιγραφή

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου 2018-Απριλίου 2019 και με βάση την εγκεκριμένη πρόταση της ίδρυσης και λειτουργίας της ελληνικής ομάδας LIFE Task Force (GR LTF) υλοποιήθηκαν δράσεις συνέργειας ανάμεσα στο πρόγραμμα LIFE και σε άλλα ευρωπαϊκά και εγχώρια χρηματοδοτικά προγράμματα.

Κατά την τρίτη αυτή περίοδο, η GR LTF συμμετείχε σε εκδηλώσεις σε συνεργασία με τα Εθνικά Σημεία Επαφής (ΕΣΕ) προγραμμάτων συμπληρωματικών με το LIFE, όπως το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ). Ταυτόχρονα η ομάδα προσπάθησε να προσεγγίσει έργα Life στον αγροτικό τομέα, διοργανώνοντας την εκδήλωση «το πρόγραμμα Life και ο αγροτικός τομέας στην Ελλάδα» τον Ιούνιο του 2018, αναπτύσσοντας συνεργασίες με το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης καθώς και με την τοπική και περιφερειακή διοίκηση. Στην επόμενη περίοδο θα προετοιμαστεί ένας οδηγός ο οποίος θα αποδοθεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με πληροφορίες για τα έργα και τα αξιοποιήσιμα συμπεράσματα. Τα αποτελέσματα των έργων αναμένεται να συμπεριληφθούν στη δημιουργία νέων χρηματοδοτικών εργαλείων στη νέα προγραμματική περίοδο.

Επιπλέον διοργανώθηκε η θεματική ενημερωτική διημερίδα με τίτλο «LIFE και Πόλεις». Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα τρεχόντων και ολοκληρωμένων έργων LIFE που σχετίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή περιβαλλοντικών και κλιματικά ανθεκτικών λύσεων στις πόλεις. Στόχος της διημερίδας ήταν η διάχυση των αποτελεσμάτων των έργων LIFE και η περαιτέρω αξιοποίησή τους και μεταφορά σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως Δήμους και φορείς / οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τα ολοκληρωμένα προγράμματα LIFE έδωσαν την ευκαιρία, μέσω της συμπληρωματικότητας των πόρων που απαιτείται, να υπάρχει εμβάθυνση περισσότερο σε αυτού του είδους τις συνέργειες. Επίσης η ομάδα συνεχίζει τις συνέργειες με την ελληνική ομάδα Climate KiC με σκοπό την ανάδειξη των έργων που σχετίζονται με το κλίμα. Κατά την επόμενη περίοδο η ομάδα θα συνεχίσει να συμμετέχει σε παρόμοιες δράσεις, διοργανώνοντας παράλληλα συναντήσεις εργασίας για την ευρύτερη προώθηση των συνεργειών των έργων LIFE.

Executive Summary

During the period January 2018-April 2019, on the basis of the approved proposal for the establishment and operation of the Greek LIFE Task Force (GR LTF), synergy actions were carried out between the LIFE program and other European and national financing programs.

During this third period, GR LTF participated in events in cooperation with the National Contact Points (NCPs) of programs complementary to LIFE, such as the European Horizon 2020 Program and the European Structural and Investment Funds (GRNET). At the same time, the team reached Life projects in the rural sector by organizing in June 2018 the event "Life Programme and the Rural sector" in Greece, developing partnerships with the Ministry of Rural Development as well as with local and regional authorities. In the next period a guide will be prepared and provided to the Ministry of Rural Development with information and useful conclusions from the projects. The projects' results are expected to be included in the creation of new financing tools in the new programming period.

In addition, a thematic event entitled "LIFE and Cities" was organized. During the event, the results of current and completed LIFE projects related to the development and implementation of environmentally and climate-friendly solutions in cities were presented. The purpose of the conference was to disseminate the results of the LIFE projects and further exploit them and transfer them to other stakeholders, such as Municipalities, local authorities and organizations.

Integrated LIFE programs have given the opportunity, through the complementarity of resources required, to deepen this kind of synergy. The team is also continuing synergies with the Greek Climate KiC team to highlight climate-related projects. Over the next period the group will continue to participate in similar actions, while organizing workshops to further promote the synergies of LIFE projects

Περιεχόμενα

Συνοπτική Περιγραφή	2
1 Εισαγωγή.....	5
2 Υφιστάμενη Κατάσταση	6
3 Συμμετοχή της GR LTF σε δράσεις συνέργειας στο διάστημα Ιανουαρίου 2018– Απρίλιος 2019	7
3.1 Δράσεις συνέργειας με Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)	7
3.2 Ημερίδα «Το πρόγραμμα Life και ο Αγροτικός Τομέας στην Ελλάδα»	8
3.3 Διημερίδα «LIFE ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ»	11
3.4 Άλλες δράσεις συνέργειας.....	12
3.4.1 Δράσεις συνέργειας σε σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση	12
3.4.2 Συμμετοχή στην Ημερίδα Τα Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα και η σύνδεση τους με την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση»	13
3.4.3 Συμμετοχή στην Ημερίδα «Ελευσίνα και Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα»	13
3.4.4 Ευρώπη για τους Πολίτες – Η Ελληνική συμμετοχή στο Πρόγραμμα και οι Εμπειρίες από άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα	13
3.4.5 Ημερίδα «Η κλιματική αλλαγή είναι εδώ: Προκλήσεις και προοπτικές»	14
3.4.6 3 ^ο ετήσιο Φόρουμ για τις Πράσινες Ενεργειακές Επενδύσεις.....	14
3.4.7 ForestLife - «Καινοτόμες χρηματοδοτήσεις της διαχείρισης και αποκατάστασης των δασών σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000.....	15
3.4.8 Διημερίδα Πολιτισμός και Ευκαιρίες Χρηματοδότησης μέσω Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων .	15
3.4.9 Συνέργεια με EIT Climate KIC Greece Hub	16
4 Επόμενα βήματα.....	17
Παράρτημα Α – Ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό εκδηλώσεων	18
Το πρόγραμμα Life και ο Αγροτικός Τομέας στην Ελλάδα	18

1 Εισαγωγή

Το έργο LIFE 'Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής ομάδας LIFE Task Force για την περίοδο 2014-2017', με κωδικό LIFE14 CAP/GR/000003, έχει ως στόχο την ενδυνάμωση των Εθνικών Σημείων Επαφής του προγράμματος LIFE, με σκοπό την αποτελεσματικότερη συμμετοχή της Ελλάδας σε έργα LIFE και την προώθηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής μέσω ολοκληρωμένων έργων. Το έργο ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016, αναμένεται να διαρκέσει μέχρι και τον Απρίλιο του 2021 και περιλαμβάνει 13 δράσεις υλοποίησης.

Η δράση A.11 αναφέρεται στην ενδυνάμωση της συνεργασίας ανάμεσα στο χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE και τα υπόλοιπα χρηματοδοτικά εργαλεία. Η δράση έπεται από την τροποποίηση και επέκταση του προγράμματος πραγματοποιείται σε 5 περιόδους:

- Περίοδος Α: Φεβρουάριος 2016 – Δεκέμβριος 2016
- Περίοδος Β: Ιανουάριος 2017 – Δεκέμβριος 2017
- **Περίοδος Γ: Ιανουάριος 2018 – Απρίλιος 2019 (συγγραφή έκθεσης τον Αύγουστο του 2019)**
- Περίοδος Δ: Μάιος 2019 – Δεκέμβριος 2019
- Περίοδος Ε: Ιανουάριος 2020 – Δεκέμβριος 2020

Στο τέλος κάθε περιόδου, παραδίδεται η έκθεση αναφοράς της προόδου της δράσης, όπου περιγράφονται οι δραστηριότητες της ομάδας GR LTF για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η παρούσα έκθεση αποτελεί την 3^η Έκθεση αναφοράς για το διάστημα Ιανουαρίου 2018 – Απριλίου 2019. Η συγγραφή της έκθεσης ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2019 λόγω της αλλαγής του προσωπικού. Όμοια με τις προηγούμενες, η παρούσα έκθεση αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια, που αναφέρονται διαδοχικά στην εισαγωγή (κεφάλαιο 1), την υφιστάμενη κατάσταση (κεφάλαιο 2), τις δραστηριότητες της GR LTF στο διάστημα αναφοράς (κεφάλαιο 3) και στις δράσεις που η ομάδα σχεδιάζει να πραγματοποιήσει την επόμενη περίοδο (κεφάλαιο 4). Επιπλέον η έκθεση αναφοράς περιέχει ένα παράρτημα που αφορά σε φωτογραφικό υλικό από εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Γ.

2 Υφιστάμενη Κατάσταση

Στην Ελλάδα, η υφιστάμενη κατάσταση ακολουθεί το Ευρωπαϊκό πρότυπο, υπό την έννοια ότι για κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο ορίζεται το **Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ)** το οποίο αναλαμβάνει τη διαχείριση του συγκεκριμένου εργαλείου σε εθνικό επίπεδο. Σε σχέση με τα προγράμματα που αφορούν στο Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή, η πρώην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων (ΕΥΣΠΕΔ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) αποτελεί τον φορέα που έχει την συνολική εικόνα για τα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Η πρώην ΕΥΣΠΕΔ λειτουργεί επιπλέον ως η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ για το ΥΠΕΝ. Στο πλαίσιο αυτό η υπηρεσία συνέταξε τον Μάιο του 2013 τις 'Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής στους Τομείς Πολιτικής Αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής' για την περίοδο 2014-2020, έκθεση που εν συνεχεία διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης προς περαιτέρω χρήση.

Σε σχέση με τα προγράμματα Horizon2020, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) αποτελεί τον φορέα που συντονίζει τα διάφορα ΕΣΕ ανά θεματολογία. Οι θεματικές που σχετίζονται πιο άμεσα με το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή αφορούν στην Ενέργεια, στις Μεταφορές και στην Κλιματική Αλλαγή. Κατ' επέκταση οι σχετικοί φορείς για συνέργεια με το Πρόγραμμα LIFE είναι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για την θεματική 'Ασφαλής, Καθαρή και Αποδοτική Ενέργεια' και το δίκτυο Πράξη (PRAXINetworth/FORTH) για τις θεματικές:

- 'Έξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές',
- 'Κλιματική αλλαγή, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες' (μαζί με την ΓΓΕΤ),
- 'Επισιτιστική ασφάλεια, βιώσιμη γεωργία και δασοκομία, θαλάσσια έρευνα και ναυτιλία, βιο-οικονομία',
- 'Εργαλείο Μικρομεσαίων επιχειρήσεων'.

Σε ό,τι αφορά στη διαχείριση των υπόλοιπων θεματικά συσχετιζόμενων διαρθρωτικών ταμείων, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι ο φορέας διαχείρισης του Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης καθώς και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας.

Άλλα διακρατικά προγράμματα που ενδεχομένως να παρουσιάζουν δυνατότητες συνέργειας με το LIFE είναι τα προγράμματα Interreg καθώς και τα προγράμματα URBACT και ESPON για την εδαφική συνεργασία, των οποίων το ΕΣΕ βρίσκεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης. Το πρόγραμμα LIFE παρουσιάζει επίσης μερική συνέργεια με το διασυνοριακό πρόγραμμα ERASMUS Νέοι Επιχειρηματίες, το οποίο έχει τοπικά σημεία επαφής.

3 Συμμετοχή της GR LTF σε δράσεις συνέργειας στο διάστημα Ιανουαρίου 2018– Απρίλιος 2019

Κατά την τρίτη περίοδο υλοποίησης της δράσης Α.11 (Ιανουάριος 2018 – Απρίλιος 2019) η GR LTF είχε την ευκαιρία να αξιοποιήσει και να ενδυναμώσει τις επαφές που δημιουργήθηκαν τα προηγούμενα έτη. Η φάση αυτή χαρακτηρίζεται από τις διμερείς συνεργασίες κυρίως με τα προγράμματα που άπτονται περισσότερο της θεματικής του προγράμματος LIFE και ακολουθώντας τα βήματα που είχαν προδιαγραφεί στις προηγούμενες δυο αναφορές. Η ομάδα συνεργάστηκε με φορείς από την τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και τον ιδιωτικό τομέα.

3.1 Δράσεις συνέργειας με Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

Η ενίσχυση της συνέργειας των προγραμμάτων LIFE με τα ΕΔΕΤ αποτελεί από τους πιο βασικούς άξονες της δράσης Α11 δεδομένου ότι τα προγράμματα υλοποίησης των ΕΔΕΤ αποτελούν το κατεξοχήν πεδίο εφαρμογής των καλών αποτελεσμάτων των προγραμμάτων LIFE. Η συνεργασία με τα προγράμματα ΕΔΕΤ γίνεται μέσω της επαφής με τις υπάρχουσες δομές στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, δηλαδή την επιτελική δομή ΕΣΠΑ. Έχουν γίνει προσπάθειες επέκτασης της συνεργασίας αυτής και σε άλλα σχετικά ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, αυτές οι απόπειρες έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα επί του παρόντος.

Όσον αφορά τις δράσεις της GR LTF για την εξεταζόμενη περίοδο, αυτές συνοψίζονται παρακάτω:

- Πρόσκληση και ενεργή συμμετοχή εκπροσώπων της επιτελικής δομής ΕΣΠΑ στα σεμινάρια συγγραφής που διοργάνωσε η GR LTF το 2018 και 2019. Οι εκπρόσωποι συζήτησαν με το κοινό και εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους για ενημέρωση από τα ίδια τα προγράμματα σχετικά με τα αποτελέσματά αυτών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε μεγάλη κλίμακα.
- Επιπλέον συνεχίστηκε η στενή συνεργασία με την επιτελική δομή ΕΣΠΑ και τις Περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο των δύο προτάσεων των Ολοκληρωμένων προγραμμάτων LIFE. Τα προγράμματα αυτά αφορούν στον τομέα της Φύσης και Βιοποικιλότητας και της Δράσης για το Κλίμα και αναφέρονται σε συμπληρωματικούς πόρους που προέρχονται κυρίως από τα προγράμματα ΕΣΠΑ. Οι διαχειριστικές αρχές παρείχαν τις απαραίτητες πληροφορίες και συμφώνησαν να ακολουθήσουν τις κατευθυντήριες που ορίζουν τα ολοκληρωμένα προγράμματα. Σημειώνεται ότι και τα δυο προγράμματα είναι σε εξέλιξη και η στενή αυτή συνεργασία ανάμεσα αναμένεται να υλοποιηθεί με σαφή βήματα στα επόμενα χρόνια.

3.2 Ημερίδα «Το πρόγραμμα Life και ο Αγροτικός Τομέας στην Ελλάδα»

Λόγω της θεματολογίας του LIFE, πολλά από τα έργα αυτά σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα και συνδέονται με τις προτεραιότητες της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Βασικά εργαλεία για την χρηματοδότηση και προώθηση της ΚΑΠ είναι το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (European Agricultural Guarantee Fund, ΕΓΓΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (European Agricultural Fund for Rural Development, ΕΓΤΑΑ) ενώ για τον τομέα της αλιείας αντίστοιχο ρόλο παίζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (European Maritime and Fisheries Fund, ΕΤΘΑ). Η συνέργεια των έργων LIFE με τα Ταμεία αυτά εντοπίζεται στην προώθηση των επιτυχημένων περιβαλλοντικών λύσεων που προτείνουν τα έργα LIFE προς μία εφαρμογή σε μεγαλύτερη κλίμακα μέσω των ΕΓΓΕ, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ αλλά και μέσω των Επιχειρησιακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ (θεματικοί στόχοι 4, 5 και 6).

Η Ελληνική TaskForce για το Πρόγραμμα LIFE (Greek LIFE Task Force, GRLTF) στο πλαίσιο των δράσεων υποστήριξης τρεχόντων και ολοκληρωμένων έργων LIFE, καθώς και της ευρύτερης προσπάθειας για αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από τους εμπλεκόμενους φορείς, διοργάνωσε την Παρασκευή 1^η Ιουνίου 2018 την ημερίδα με θέμα «Το Πρόγραμμα LIFE και ο Αγροτικός Τομέας». Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν με τους ενδιαφερόμενους τα αποτελέσματα από 22 τρέχοντα ή/και πρόσφατα ολοκληρωμένα έργα LIFE που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα. Το υλικό που συλλέχθηκε στο πλαίσιο της ημερίδας αποτελεί και το πρωτογενές υλικό για την έκθεση αυτή που στοχεύει στην σύνοψη των βασικών σημείων του κάθε έργου, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του. Απώτερος στόχος είναι να παραχθεί ένας οδηγός σχετικά με τα έργα LIFE που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα, χρήσιμος για τις αρμόδιες αρχές αλλά και για τους τυχόν τελικούς χρήστες (πχ. αγροτικούς συνεταιρισμούς και συλλόγους αλλά και μεμονωμένους αγρότες).

Στο πλαίσιο των δράσεων υποστήριξης τρεχόντων και ολοκληρωμένων έργων LIFE, καθώς και της ευρύτερης προσπάθειας για αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από τους εμπλεκόμενους φορείς, η GRLTF διοργάνωσε την Παρασκευή 1^η Ιουνίου 2018 την ημερίδα με θέμα «Το Πρόγραμμα LIFE και ο Αγροτικός Τομέας».

Κοινό-στόχος της εκδήλωσης ήταν οι εκπρόσωποι συσχετιζόμενων υπουργείων (Διαχειριστικές Αρχές Τομεακών Ταμείων, υπηρεσίες προγραμματισμού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας, καθώς και άλλες σχετικές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υπουργείου Περιβάλλοντος), αλλά και αγροτικοί σύλλογοι και ερευνητικοί φορείς που εργάζονται άμεσα πάνω στο αντικείμενο.

Η ημερίδα δομήθηκε σε δύο ξεχωριστά μέρη:

Στο Μέρος Α παρουσιάστηκαν διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία που παρουσιάζουν συμπληρωματικότητα σε σχέση με το πρόγραμμα LIFE ιδιαίτερα στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης. Οι

παρουσιάσεις αυτές έγιναν από εκπροσώπους των Εθνικών Σημείων Επαφής των προγραμμάτων αυτών και εστίαζαν στις δυνατότητες που παρουσιάζουν τα προγράμματα αυτά ανάλογα με την ωριμότητα της ιδέας, την κλίμακα εφαρμογής και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Τα χρηματοδοτικά εργαλεία που παρουσιάστηκαν ήταν:

- 1 Το πρόγραμμα LIFE για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα, με έμφαση στη θεματολογία των έργων που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα,
- 2 Το Πρόγραμμα Horizon-2020 για την έρευνα και την καινοτομία με έμφαση στις προτεραιότητες για τον Αγροτικό τομέα και την Κλιματική Αλλαγή (βασικές προτεραιότητες 2 – *‘Επισιτιστική ασφάλεια, αειφόρος γεωργία και δασοπονία, θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα, έρευνα εσωτερικών υδάτων και Βιοοικονομία’* και 5 - *‘Δράση για το κλίμα, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες’*),
- 3 Τα Επιχειρησιακά και περιφερειακά προγράμματα ΕΣΠΑ, με έμφαση στους θεματικούς στόχους 4 - *‘Υποστήριξη της μετάβασης προς μία κοινωνία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς’*, 5 – *‘Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων’* και 6 – *‘Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων’*,
- 4 Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης με έμφαση στις ευκαιρίες χρηματοδότησης για την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή (Προτεραιότητες 4 - *‘Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία’* και 5 – *‘Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικής στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας’*)
- 5 Το Πρόγραμμα INTERREG με αναφορά στα προγράμματα Εδαφικής Ευρωπαϊκής Συνεργασίας (Ελλάδα-Βουλγαρία, Ελλάδα-Ιταλία, Ελλάδα-Κύπρος), τα προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας (Ελλάδα-Αλβανία, Ελλάδα-ΠΓΔΜ), τα προγράμματα Διακρατικής Συνεργασίας (BalkanMed, Medκαι Adrion), τα προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας ENI (MEDENIκαι BlackSea) και τέλος το πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας INTERREGEUROPE στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα την περίοδο 2014-2020.

Οι παρουσιάσεις του Α μέρους παρέχονται στην ιστοσελίδα της GRLTF. Σύμφωνα με το αρχείο καταγραφής συμμετεχόντων, το Μέρος Α παρακολούθησαν συνολικά 60 άτομα.

Το Β μέρος της εκδήλωσης δομήθηκε σε 6 παράλληλες θεματικές ενότητες σε κάθε μία από τις οποίες παρουσιάστηκαν τα έργα LIFE που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα. Μετά την παρουσίαση κάθε έργου ακολούθησε ολιγόλεπτη συζήτηση με την μορφή ερωταποκρίσεων σχετικά με το ποιοι είναι οι τελικοί αποδέκτες των αποτελεσμάτων του κάθε έργου και τι βήματα έχουν ήδη γίνει ως προς αυτό. Τα έργα LIFE που παρουσιάστηκαν ανά θεματική ενότητα ήταν:

- ❖ Θεματική Ενότητα 1 ***‘Καλλιεργητικές πρακτικές και αειφόρος παραγωγή’***
 - LIFE BIODELEAR (LIFE13 ENV/GR/000414)
 - LIFE SAGE10 (LIFE09 ENV/GR/000302)
 - LIFE AgroClimaWater (LIFE14 CCA/GR/000389)
 - LIFE TERRASCAPE (LIFE16 CCA/GR/000050)
- ❖ Θεματική Ενότητα 2 ***‘Γεωργικές/Κτηνοτροφικές πρακτικές συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών που συνεισφέρουν στη διατήρηση των ειδών και των οικοτόπων’***
 - LIFE SKYROSBIODIVERSITY (LIFE09 NAT/GR/000323)
 - LIFE Lesser Kestrel Thessaly (LIFE11 NAT/GR/1011)
 - LIFE ARCTOS KASTORIA (LIFE 09 NAT/GR/333)
 - LIFE AmyBear (LIFE15 NAT/GR/001108)
 - LIFE FORAGE4CLIMATE (LIFE15 CCM/IT/000039)
- ❖ Θεματική Ενότητα 3 ***‘Προσαρμογή της γεωργίας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής’***
 - LIFE ADAPT2CLIMA (LIFE14 CCA/GR/000928)
 - LIFE-AgroStrat (LIFE11 GR/ENV/951)
 - LIFE Adapt2change (LIFE09/ENV/GR/000296)
 - LIFE The Green Link (LIFE15 CCA/ES/000125)
- ❖ Θεματική Ενότητα 4 ***‘Γεωργικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών αύξησης της δέσμευσης άνθρακα από τον αγροτικό τομέα’***
 - LIFE oLIVE CLIMA (LIFE+11 ENV/GR/000942)
 - LIFE CLIMATREE (LIFE14 CCM/GR/000635)
 - LIFE OLIVE4CLIMATE (LIFE15 CCM/IT/000141)
- ❖ Θεματική Ενότητα 5 ***‘Βιοενέργεια και αποδοτικότητα πόρων’***
 - LIFE Agromine (LIFE15 ENV/FR/000512)
 - LIFE Coop 2020 (LIFE13 ENV/ES/001513)
 - LIFE WASTEREUSE (LIFE10 ENV/GR/594)
- ❖ Θεματική Ενότητα 6 ***‘Πρακτικές που σχετίζονται με την αλιεία’***
 - LIFE EUROTURTLES (LIFE15 NAT/HR/000997)
 - LIFE CARETTA (LIFE02 NAT/GR/008500)
 - LIFE MOFI (LIFE05NAT/GR/000083)

3.3 Διημερίδα «LIFE ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ»

Στο πλαίσιο των δράσεων της ομάδας, η Ελληνική LIFE Task Force διοργάνωσαν τη θεματική ενημερωτική διημερίδα με τίτλο «LIFE και Πόλεις», στις 10 και 11 Απριλίου 2019. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα τρεχόντων και ολοκληρωμένων έργων LIFE που σχετίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή περιβαλλοντικών και κλιματικά ανθεκτικών λύσεων στις πόλεις. Στόχος της διημερίδας ήταν η διάχυση των αποτελεσμάτων των έργων LIFE και η περαιτέρω αξιοποίησή τους και μεταφορά σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως Δήμους και φορείς / οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα πραγματοποιήθηκε έκθεση για τις Δράσεις του Πράσινου Ταμείου, η οποία ήταν επισκέψιμη για το κοινό. Οι παρουσιάσεις παρέχονται στην ιστοσελίδα της GRLTF. Σύμφωνα με το αρχείο καταγραφής συμμετεχόντων, περίπου 100 άτομα παρακολούθησαν την εκδήλωση. Οι παρουσιάσεις των έργων διαχωρίστηκαν σε θεματικές ενότητες ανάλογα με τον τομέα ενδιαφέροντος. Ακολούθως παρουσιάζεται συνοπτικά το περιεχόμενο της εκδήλωσης.

❖ Εισαγωγή

- Ανθεκτική Αθήνα – Χρήση του Μηχανισμού Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου
- Στρατηγικές για την προστασία του περιβάλλοντος στο Γαλάτσι
- Δημοτικό ΚΔΑΥ Ελευσίνας
- Συνεισφορά του προγράμματος LIFE σε έργα αστικής ανάπτυξης στην Κύπρο
- Συμμετοχή Δήμων στο έργο LIFE-IP AdaptInGR
- Συμμετοχή Δ. Αμαρουσίου σε έργα LIFE
- Τοπικό Σχέδιο Μετριασμού Κλιματικής Αλλαγής στον Δ.Βόλου – LIFE CLIM-LOCAL2020 – LIFE07 ENV/GR/000282
- Δουλεύοντας με την τοπική κοινωνία της Σύρου στο πλαίσιο του έργου LIFE DEBAG – LIFE14 GIE/GR/001127

❖ Περιβάλλον και ανθρώπινη υγεία

- LIFE Index-air – LIFE15 ENV/PT/000674
- LIFE-MEDEA – LIFE16 CCA/CY/000041
- CROME-LIFE – LIFE12 ENV/GR/001040

❖ Ποιότητα της ατμόσφαιρας στις πόλεις

- LIFE ACEPT-AIR – LIFE09 ENV/GR/000289
- AIRUSE – LIFE11 ENV/ES/000584

❖ Νανοϋλικά και αστικό περιβάλλον

- NanoMONITOR – LIFE14 ENV/ES/000662
- LIFE NanoEXPLORE – LIFE17 ENV/GR/000285

❖ Μείωση εκπομπών στην καθημερινότητα των πόλεων

- LIFE Clim'Foot – LIFE14 GIC/FR/000475
- LIFE GYR – GreenYourRoute LIFE17 ENV/GR/000215
- LIFE GYM – GreenYourMove LIFE14 ENV/GR/000611
- LIFE CAT4HEAVY – LIFE17 ENV/GR/000352
- ❖ **Κάνοντας πιο ανθεκτικές τις πόλεις στην Κλιματική Αλλαγή**
 - LIFE ASTI – LIFE17 CCA/GR/000108
 - LIFE CONOPS – LIFE12 ENV/GR/000466
 - LIFE URBANPROOF – LIFE15 CCA/CY/000086
 - LIFE GrIn – LIFE17 GIC/GR/000029
- ❖ **Βιοαπόβλητα**
 - DRYWASTE – LIFE08 ENV/GR/000566
 - Athens – Bio-waste – LIFE10 ENV/GR/000605
 - WASTE-C-CONTROL – LIFE09 ENV/GR/000294
 - Food 4 Feed – LIFE15 ENV/GR/000257
- ❖ **Ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων**
 - Waste2Bio – LIFE11 ENV/GR/000949
 - ENERGY-WASTE – LIFE09 ENV/GR/000307
 - BIOFUELS-2G – LIFE08 ENV/GR/000569
- ❖ **Πρόληψη αποβλήτων**
 - WASP Tool – LIFE10 ENV/GR/000622
- ❖ **Οικονομικά εργαλεία βελτιστοποίησης της διαχείρισης Αποβλήτων**
 - HEC PAYT – LIFE07 ENV/GR/000271
- ❖ **Αποδοτικότητα πόρων και διαχείριση αποβλήτων**
 - LIFE: PAVEtheWAYSTE – LIFE14 ENV/GR/000722
 - ISWM -TINOS – LIFE10 ENV/GR/000610
- ❖ **Απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού**
 - INFOCYCLE – LIFE13 INF/GR/001342
 - LIFE RE-WEEE – LIFE14 ENV/GR/000858

3.4 Άλλες δράσεις συνέργειας

3.4.1 Δράσεις συνέργειας σε σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση

Στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου προγράμματος LIFE στον τομέα της προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής, η GR LTF συνεργάστηκε στενά με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και με πέντε δήμους που

συμμετέχουν στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Σε συνεργασία με το προσωπικό της τοπικής αυτοδιοίκησης, σχεδιάστηκαν οι πιλοτικές δράσεις που θα εξυπηρετήσουν καλύτερα τα Σχέδια Βιώσιμης Ενέργειας και Δράσης για το Κλίμα που υπέβαλλαν οι δήμοι στο σύμφωνο των δημάρχων.

3.4.2 Συμμετοχή στην Ημερίδα τα Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα και η σύνδεση τους με την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση»

Η GR LTF συμμετείχε στην ημερίδα με τίτλο «Τα Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα και η σύνδεσή τους με την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση», η οποία διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών-Εθνική Μονάδα για το Πρόγραμμα Erasmus+. Από την ημερίδα εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα και ανταλλάχθηκαν απόψεις από τους 150 περίπου συμμετέχοντες γύρω από τα Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα στην Ελλάδα και τη σύνδεσή τους με το χώρο της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης. Μεταξύ των Ευρωπαϊκών Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων πέραν του Life αναλύθηκαν τα Creative Europe, EaSI, Europe for Citizens, Media, Horizon 2020.

3.4.3 Συμμετοχή στην Ημερίδα «Ελευσίνα και Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα»

Μία ακόμη σχετική δραστηριότητα για την εξεταζόμενη περίοδο ήταν η συμμετοχή στην ημερίδα «Ελευσίνα και Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα», μέσω της συνεργασίας του Γραφείου «Δημιουργική Ευρώπη 2014-2020». Η εκδήλωση έγινε στα πλαίσια του προγράμματος Ελευσίνα 2021 Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης και η GR LTF είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει το πρόγραμμα Life. Παράλληλα παρουσιάστηκε το πρόγραμμα Horizon 2020 & Cosme από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, το πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη 2014-2020 με τα υποπρογράμματα πολιτισμός και media από το Υπουργείο Πολιτισμού, το πρόγραμμα Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία του Υπουργείου Εργασίας και το πρόγραμμα Ευρώπη για τους Πολίτες του Υπουργείου Εσωτερικών. Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν διμερείς συναντήσεις με εκπροσώπους των Εθνικών Σημείων Επαφής των προγραμμάτων.

3.4.4 Ευρώπη για τους Πολίτες – Η Ελληνική συμμετοχή στο Πρόγραμμα και οι Εμπειρίες από άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Το Υπουργείο Εσωτερικών-Εθνικό Σημείο Επαφής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος 'Ευρώπη για τους Πολίτες, 2014-2020' διοργάνωσε Συνέδριο με τίτλο "Ευρώπη για τους Πολίτες, 2014-2020: Η Ελληνική

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα και οι Εμπειρίες από άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα” στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), στις 27 Ιουνίου 2018. Μεταξύ άλλων έγινε ενημέρωση για την Ενδιάμεση Αξιολόγηση του Ευρώπη για τους Πολίτες και για το μελλοντικό χρηματοδοτικό εργαλείο Justice, Rights and Values Fund 2021-2027. Αναλύθηκε η ελληνική συμμετοχή στο πρόγραμμα Ευρώπη για τους Πολίτες, 2014-2020 και κατατέθηκαν οι εμπειρίες από ελληνικούς φορείς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Συγκεκριμένα αναφορές έγιναν στα έργα RESTART, OUTCAST EUROPE, ASK THE LOCALS, IN RETROSPECT, ENSURE, CENSE και URGENT. Παράλληλα αναλύθηκε η Ελληνική Συμμετοχή σε άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα πέραν του Life όπως η Δημιουργική Ευρώπη 2014-2020, Erasmus+, 2014-2020.

3.4.5 Ημερίδα «Η κλιματική αλλαγή είναι εδώ: Προκλήσεις και προοπτικές»

Η GR LTF και το εθνικό σημείο επαφής για τη δράση για το κλίμα (NCP) συμμετείχε στην ημερίδα που διοργάνωσε η Περιφέρεια Αττικής, «Η κλιματική αλλαγή είναι εδώ: Προκλήσεις και προοπτικές». Στη διάρκεια των εργασιών επιστήμονες, εμπειρογνώμονες και περιβαλλοντικές οργανώσεις ανέλυσαν όλες τις πτυχές του σύγχρονου διακυβεύματος της κλιματικής αλλαγής που επηρεάζει το περιβάλλον και την καθημερινότητα των πολιτών. Ειδικότερα, μέσα από την πρωτοβουλία αυτή η Περιφέρεια Αττικής επιχείρησε να σχηματίσει ολοκληρωμένη άποψη για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος με τεράστιο κόστος σε ανθρώπινες ζωές και περιουσίες. Κόστος που μεγαθύνεται από τον συνδυασμό της ακραίας έντασης των φαινομένων με την έλλειψη των απαιτούμενων μέτρων και υποδομών θωράκισης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα που αναλύθηκε ήταν η καταστροφή στη Μάνδρα καθώς και ακραίες περιπτώσεις αύξησης της θερμοκρασίας. Στο πλαίσιο των εργασιών και βάση των θεματικών ενοτήτων διερευνήθηκαν οι προκλήσεις που θα αναδείξουν τις προοπτικές για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής και των καταστροφικών συνεπειών της, που ολοένα και συχνότερα σημειώνονται σε διάφορα σημεία του πλανήτη.

3.4.6 3^ο ετήσιο Φόρουμ για τις Πράσινες Ενεργειακές Επενδύσεις

Η GR LTF συμμετείχε στο 3^ο ετήσιο Φόρουμ για τις Πράσινες Ενεργειακές Επενδύσεις που διοργάνωσε το Κέντρο Ενεργειακής Πολιτικής και Ανάπτυξης (ΚΕΠΑ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στα πλαίσια της ευρύτερης διοργάνωσης του 11ου Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου «Ενέργεια και Κλιματική Αλλαγή». Η διάσκεψη πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας του Εύξεινου Πόντου (ΟΣΕΠ) και της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ). Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστημίου Αθηνών στις 10-12 Οκτωβρίου 2018. Το 3^ο Φόρουμ για τις Πράσινες Ενεργειακές Επενδύσεις πραγματοποιήθηκε την πρώτη

μέρα με ομιλητές τους πρέσβεις της Πολωνίας, Μολδαβίας, Βουλγαρίας και της Ουκρανίας καθώς και εκπροσώπους τραπεζών, επιμελητηρίων και εταιρειών που αναφέρθηκαν σε θέματα της κλιματικής αλλαγής. Κατά τη διάρκεια του Φόρουμ ανακοινώθηκε η πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση της αιεφόρου ενεργειακής ένδειας στις χώρες του Εύξεινου Πόντου. Επίσης παρουσιάστηκαν επιστημονικές εργασίες από την Αλβανία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Νορβηγία, την Πολωνία και την Τυνησία. Ενώ στην τρίτη ενότητα που συμμετείχε και η GR LTF έγιναν παρουσιάσεις και συζητήσεις για τη συνεργασία και υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο των υφιστάμενων διεθνών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης (H2020, LIFE, Interreg κλπ).

3.4.7 ForestLife - «Καινοτόμες χρηματοδοτήσεις της διαχείρισης και αποκατάστασης των δασών σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000

Η GR LTF συμμετείχε στο σεμινάριο κατάρτισης «Καινοτόμες χρηματοδοτήσεις της διαχείρισης και αποκατάστασης των δασών σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2019 στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων με αφορμή την παγκόσμια μέρα Δασών. Το έργο LIFE ForestLife συνεισφέρει στην οικοδόμηση συνεργασιών, ανάπτυξη δεξιοτήτων, και ανταλλαγή γνώσεων για τα Δάση του Δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα. Αποτελεί μια κοινή προσπάθεια της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.Ε.Ν.) και του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας / Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΜΓΦΙ-ΕΚΒΥ) για τη διάχυση γνώσης, πληροφοριών και καλών πρακτικών και τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ όλων όσοι ασχολούνται με τη διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Για την επίτευξη των σκοπών του το έργο εστιάζει στη δημιουργία Διαδικτυακής Πύλης Συνεργασίας για τα δάση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, στην έκδοση κατευθύνσεων και την επιμόρφωση στελεχών της Δασικής Υπηρεσίας και λοιπών υπηρεσιών και φορέων που εργάζονται για τη διατήρηση και διαχείριση των δασών, στη δημιουργία εφαρμογής για τα δάση για έξυπνες συσκευές και σε πληθώρα δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

3. 4. 8 Διημερίδα Πολιτισμός και Ευκαιρίες Χρηματοδότησης μέσω Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Η GR LTF συμμετείχε στη διημερίδα, «Πολιτισμός και Ευκαιρίες Χρηματοδότησης μέσω Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων» του Γραφείου Δημιουργικής Ευρώπης Ελλάδας που πραγματοποιήθηκε στο νησί της Λέσβου, σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου και το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς. Η διημερίδα διεξήχθη τον Απρίλιο του 2019. Σκοπός της διημερίδας ήταν η ενημέρωση των

πολιτιστικών και δημιουργικών φορέων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης τόσο από το Πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη όσο και από άλλα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα όπως το Life.

3.4.9 Συνέργεια με EIT Climate KIC Greece Hub

Η GR LTF ανέπτυξε συνεργασία με το EIT Climate KIC Greece με σκοπό την επίτευξη καλύτερης προβολής των αποτελεσμάτων των έργων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή στον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Επίσης η GR LTF συμμετείχε στην εναρκτήρια εκδήλωση στα πλαίσια της 2ης Συνόδου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και τη Μεσόγειο που διοργάνωσε το Δίκτυο των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN SDSN), τον Οκτώβριο 2018, στην Αθήνα. Το EIT Climate-KIC αναπτύσσει τη σύνδεση δημόσιου-ιδιωτικού τομέα της ΕΕ που επικεντρώνεται στην καινοτομία στον τομέα του κλίματος για τον μετριασμό και την προσαρμογή της κλιματικής αλλαγής έχοντας δημιουργήσει κόμβους σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Στόχος είναι να αντιμετωπίσει την αλλαγή του κλίματος σε τέσσερα θέματα προτεραιότητας: αστικές περιοχές, χρήσεις γης, συστήματα παραγωγής, λήψη αποφάσεων και χρηματοδότηση. Η εκπαίδευση είναι στο επίκεντρο της θεματολογίας του EIT Climate KIC Greece Hub εκτελώντας προγράμματα για σπουδαστές, νεοσύστατες επιχειρήσεις και καινοτόμες επιχειρήσεις σε όλη την Ευρώπη μέσω κέντρων σε μεγάλες πόλεις. Το EIT Climate KIC Greece Hub αποτελείται από μια κοινοπραξία διαφόρων οργανισμών: το ερευνητικό κέντρο Αθηνά, την Ακαδημία Αθηνών - ερευνητικό Κέντρο Ατμοσφαιρικής Φυσικής και Κλιματολογίας, το Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Πλαίσιο για τη συνεργασία (ERFC) Uni.Fund, με την υποστήριξη των συνεργαζόμενων εταίρων: Δίκτυο των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN SDSN-Greece, και το ICRE8, Διεθνές Κέντρο Έρευνας για την Οικονομία και το Περιβάλλον. Ο κόμβος αποτελεί σημείο αναφοράς για οργανισμούς από όλη την επιχειρηματική κοινότητα, την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την έρευνα και την τεχνολογία, υποστηρίζοντας την ανταλλαγή γνώσεων, συνδέοντας την έρευνα με την αγορά. Στις άμεσες προτεραιότητες είναι η επικέντρωση στις δραστηριότητες δέσμευσης και δικτύωσης με τους τοπικούς παράγοντες, καθώς και στην ευαισθητοποίηση σχετικά με το νέο κέντρο και τη δημιουργία κοινών πρωτοβουλιών.

4 Επόμενα βήματα

Κατά την επόμενη φάση Μάιος του 2019 – Δεκέμβριος του 2019, αναμένεται να συνεχιστούν οι δραστηριότητες και οι συνεργασίες που περιγράφηκαν ανωτέρω, στις εξής βασικές δράσεις:

- **Δράση 1 – Συλλογή αποτελεσμάτων και συγγραφή του οδηγού από την ημερίδα «Το πρόγραμμα Life και ο αγροτικός τομέας».** Στην ημερίδα που διοργανώθηκε από την GR LTF παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα από 22 τρέχοντα ή/και πρόσφατα ολοκληρωμένα έργα LIFE που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα. Το υλικό συλλέχθηκε στο πλαίσιο της ημερίδας και αποτελεί και το πρωτογενές υλικό για την συγγραφή της έκθεσης που στοχεύει στην σύνοψη των βασικών σημείων του κάθε έργου, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του. Στόχος είναι να παραχθεί ένας οδηγός σχετικά με τα έργα LIFE που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα, χρήσιμος για τις αρμόδιες αρχές αλλά και για τους τυχόν τελικούς χρήστες (πχ. αγροτικούς συνεταιρισμούς και συλλόγους αλλά και μεμονωμένους αγρότες).
- **Δράση 2 - Συμμετοχή σε εκδηλώσεις σε συνεργασία με φορείς συμπληρωματικών προγραμμάτων:** Η παρούσα δράση αποτελεί συνέχεια των δράσεων συνέργειας που ήδη λαμβάνουν χώρα και αφορούν στην από κοινού διοργάνωση εκδηλώσεων ή στην συμμετοχή σε εκδηλώσεις άλλων φορέων κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων που παρουσιάζουν συνέργεια με το LIFE.
- **Δράση 3 – Διεξαγωγή θεματικών συναντήσεων εργασίας με εκπροσώπους από άλλα προγράμματα για την προώθηση της συνέργειας των προγραμμάτων LIFE με αυτά:** Οι θεματικές συναντήσεις εργασίας αποσκοπούν στην ενημέρωση των αρμόδιων φορέων σχετικά με τα αποτελέσματα προγραμμάτων LIFE με στόχο να μπορέσουν να αξιοποιηθούν σε προγράμματα όπως τα προγράμματα έρευνας Horizon 2020 και τα προγράμματα των ΕΔΕΤ.
- **Δράση 4 – Συνέργεια με συμπληρωματικά έργα στους τομείς του περιβάλλοντος, της φύσης και της βιοποικιλότητας και της δράσης για το κλίμα στο πλαίσιο υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων LIFE:** Η υλοποίηση των ολοκληρωμένων προγραμμάτων LIFE αποτελεί ιδανικό πεδίο εύρεσης και προώθησης συνεργειών. Στο πλαίσιο του έργου της GR LTF η ομάδα υποστηρίζει την υλοποίησή τους, διερευνώντας και προωθώντας ιδιαιτέρως τις συνέργειες με θεματολογικά συναφή έργα άλλων προγραμμάτων προς τους κοινούς περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους. Σημειώνεται ότι την επόμενη περίοδο οι δραστηριότητες αυτές αφορούν στην υλοποίηση του εγκεκριμένου προγράμματος Φύσης και Βιοποικιλότητας, και προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή αλλά και της έναρξης του προγράμματος στον τομέα του Περιβάλλοντος.

Παράρτημα Α – Ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό εκδηλώσεων

Το πρόγραμμα Life και ο Αγροτικός Τομέας στην Ελλάδα

Διημερίδα «Life και πόλεις»

Συμμετοχή στην Ημερίδα «Ελευσίνα και Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα»

ForestLife - «Καινοτόμες χρηματοδοτήσεις της διαχείρισης και αποκατάστασης των δασών σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000

forestLIFE
ΟΙΚΟΔΟΜΗΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΧΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Καινοτόμες χρηματοδοτήσεις της διαχείρισης και αποκατάστασης των δασών σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000

14|03|2019
ΑΘΗΝΑ | Αμφιθέατρο Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων

19|03|2019
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ | Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων

  Το έργο LIFE Περιβαλλοντικά Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE14 GIE/GR/000304) με τίτλο «Οικοδόμηση συνεργασιών, ανάπτυξη δεξιοτήτων και ανταλλαγή γνώσεων για τα δάση του Δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα» (ForestLife) υλοποιείται από το ΜΓΦΘ-ΕΚΒΥ σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.Ν.
Με τη συνεργασία του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
Ιστοσελίδα <http://forestlife.gr>, <https://www.facebook.com/ForestLifeProject>, https://twitter.com/LIFE_ForestLife

 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
 ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ & ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
 **ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ-ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ**